

Ljubljana, 21. 1. 2013

Odgovor na javno pismo in zahtevo po opravičilu z dne 18. 1. 2013

Spoštovani dr. Lovro Šturm, predsednik Zbora za republiko,

iskreno mi je žal, da sva se zapletla v ta javni dialog. Kot sem izrecno izjavil v oddaji Pogledi Slovenije (pa tega niste citirali v svojem pismu), vaše preteklo delo ustavnega sodnika ter mnoge strokovne in znanstvene razprave, ki ste jih objavili, spoštujem in cenim. Z zadovoljstvom sem dvakrat (zadnjič pred dobrim letom dni) sprejel tudi vaše povabilo, da kot soavtor sodelujem pri prvem in drugem Komentarju ustave Republike Slovenije, ki ste ga uredili in izdali. Predvidevam, da takrat niste dvomili v mojo strokovnost in integriteto, sicer me k sodelovanju ne bi povabili. In jaz se ne bi odzval, če vašega dela ne bi cenil. Tudi ko ste pred leti na javni tribuni na Pravni fakulteti, takrat v vlogi ministra za pravosodje, zagovarjali drakonsko implementacijo EU Direktive o hrambi prometnih podatkov, ki je Slovenijo postavila ob bok Poljski in Romuniji po najbolj represivni zakonodaji na področju posegov v komunikacijsko zasebnosti, sem vam izkazal dolžno spoštovanje, čeprav sem menil, da ste s tem povsem obrnili hrbet lastnim mnenjem, ki ste jih na področju varstva človekovih pravic podpisovali kot ustavni sodnik, in sem bil kot pravnik ter državljan zaskrbljen nad omejevanjem pravice do zasebnosti, ki jo je predlagala vlada, katere član ste bili.

Naj vam pojasnim okoliščine moje izjave, glede katere zahtevate opravičilo: istega dne ste na novinarski konferenci Zbora za republiko izrazili več očitkov na poročilo Komisije za preprečevanje korupcije (KPK) o premoženjskem stanju predsednikov parlamentarnih strank. Izrečene so bile – za pravnika – težke besede: nezakonitost, zavestno kršenje zakona, neustavnost. S tem sem bil seznanjen zgolj prek medijev. Najprej in najbolj podrobno vas je povzel spletni portal Siol.net, ki je v okviru vaših izjav objavil tudi polno besedilo člena, ki naj bi bil podlaga vašim argumentom. Siol.net je objavil "stari" 13. člen Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK), ki že več kot leto dni ne velja.

Zdelo se mi je nepojmljivo, da bi pravnik vašega kova spregledal dejstvo, da leta 2011 novelirani 13. člen ZIntPK taksativno našteva postopke komisije, za katere se uporablja, in da je iz zakonskega teksta jasno razvidno, da nadzor nad premoženjskim stanjem v ta člen ni vključen. Kot se mi je zdelo nepojmljivo, da je mogoče povsem spregledati dejstvo, da ZIntPK nadzor nad premoženjskim stanjem (vključno s pozivanjem zavezancev, obrnjenim dokaznim bremenom, obveščanjem pristojnih institucij ter morebitne sankcije) ureja v specialnem poglavju (členi 41–46 ZIntPK) ter da se tudi 52. člen Poslovnika KPK, ki vsebuje pravila o predhodnem pošiljanju osnutkov ugotovitev zavezancem, izrecno nanaša zgolj na primere ugotavljanja korupcije.

Če poenostavim: glede na neposrednost in odločnost očitka o nezakonitem ravnanju komisije v konkretnem primeru – očitka, ki glede na dejansko in zakonsko stanje nima trdne podlage v ZIntPK – in glede na poročanje o vaši novinarski konferenci v medijih sem bil v resni dilemi, ali imamo pred očmi isti zakon. Zato izjava, kot sem jo dal.

Moje mnenje z vsebinskega vidika danes ni nič drugačno. 13. člen ZIntPK, ki ga selektivno uporabljate v svojih argumentih, opredeljuje postopke in akte, ki so pravno in po namenu drugačni od poročila o ugotovljenem dejanskem stanju glede premoženjskega stanja določenih zavezancev; slednje je rezultat postopka, urejenega v posebnih členih zakona. Ta sklep izhaja iz jezikovne, sistemske in teleološke pravne razlage omenjenega člena. Komisija je svoje delo v konkretnem primeru opravila skladno z zakonom in poslovníkom. Imate seveda vso pravico, da menite drugače in da to tudi javno poveste, pri čemer pa – glede na pravno in dejansko stanje – vendarle moti odločnost vaših očitkov, podkrepljenih s citiranjem člena, ki v konkretnem primeru po razumevanju zakona s strani komisije ne pride v poštev. Lahko pa se strinjam z vami, da je ZIntPK v mnogih točkah zakon, ki zahteva

dopolnitve. Sam sem to večkrat javno izjavil. Celó v odločitvi komisije, ki se je nanašala na vas osebno kot nekdanjega ministra za pravosodje v primeru neizročitve D.P., je komisija pritrdila nekaterim vašim pripombam glede zakona. Takrat ste kot obravnavana oseba javno napovedali tudi razpravo o ustavnosti zakona, do česar po nam znanih podatkih še ni prišlo (prav tako nismo bili obveščeni, da bi zoper odločitev komisije sprožili kakšno pravno sredstvo (upravni spor, civilna tožba ipd.).

No, na koncu bo – kot kaže – o zadevi glede premoženjskega stanja odločilo sodišče (redno in verjetno tudi ustavno) – predvidevam, da bo dobilo na mizo tudi vaše pomisleke v zvezi s 13. členom in ustavnostjo ZIntPK kot celoto. Uporaba pravnih sredstev zoper odločitve oziroma ugotovitve institucij pravne države je običajna, ustavna in demokratična pot – za razliko od poniževanj, podtikanj in osebnih diskreditacij nadzornih institucij ter ljudi, ki vodijo takšne institucije. Prosim, da razumete, da ne morem pristati na rokohitske in po moji oceni neutemeljene ocene nezakonnosti dela komisije, ki ste jih izrekli kot predsednik Zbora za republiko, v okviru katerega so vaši kolegi za isto mizo izrekli tudi nedostojne in neprimerne besede, ki diskreditirajo državni organ in njegove predstavnike.

Poročilo, za katerega menite, da je nezakonito (da o drugih očitkih niti ne govorim), ni nastalo v vakumu. Je plod dela strokovnih služb na komisiji in je bilo soglasno sprejeto na tričlanskem senatu, v katerem je poleg mene – če že govorimo samo o pravnikih – tudi dr. Liljana Selinšek, avtorica več znanstvenih in strokovnih člankov in knjig s področja kazenskega prava in gospodarske kriminalitete. Vsi trije člani senata smo bili na to mesto imenovani po posebnem transparentnem postopku, ki je eden najbolj zahtevnih, rigoroznih in nepolitičnih v Republiki Sloveniji (izbirna komisija je bila sestavljena iz predstavnikov sodstva, uradniškega sveta, civilne družbe, takratne parlamentarne opozicije in akademske stroke).

Spoštovani dr. Šturm,

žal mi je, če sem se preveč neposredno odzval na vaše besede. Ne morem pa se vam, iz vseh razlogov, ki jih navajam v tem odgovoru, za to opravičiti. Diskusije, ki je sicer legitimna, nisem začel jaz. Jo pa moram jaz zaključiti. Zato ker ni primerno, da si kot predstojnik organa, katerega obravnavana oseba ste bili v eni izmed zadev tudi vi, javno dopisujem z vami in navsezadnje tudi zato, ker ne vem, ali si dopisujem s priznanim pravnim strokovnjakom, ali z delom medijev, ki ponavljajo vaše besede, ali s predsednikom Zbora za republiko, iz katerega se je v zadnjih dneh zoper eno od institucij pravne države izreklo veliko neresničnih in (tudi osebno) žaljivih trditev in ki poziva ljudi na javne tribune z naslovi *"Je Komisija za preprečevanje korupcije izvor in orodje umazane politične korupcije?"* (iz napovednika bližnjega srečanja Zbora za republiko v Mariboru). Se vam, dr. Šturm, to zdi dostojen odnos katerekoli civilnodružbene ali politične organizacije do institucij pravne države? Bo naslednjič pisalo *"Je sodišče / policija / računsko sodišče / davčna uprava / državno tožilstvo / ... / izvor in orodje umazane politične korupcije?"* S tem, ko s strani največje vladne stranke, njenih predstavnikov in mnenjskih voditeljev v obliki Zbora za republiko, opazujemo intenzivne osebne napade pod mejo dostojnosti in racionalnosti, se vsem ostalim nadzornim in preiskovalnim organom, tudi sodiščem, pošilja jasen signal, kaj jih čaka, če si drznejo opraviti svoje delo, ki se dotakne "napačnih". Tak umazan politično-kulturni boj težko celo gledam, kaj šele v njem sodelujem. Sem iz neke druge generacije.

V Sloveniji se okoli poročila KPK spet kaže slepa pega intelektualne poštenosti. In če tovrstna intelektualna, politična, pravna in etična nepoštenost prevladajo, bom opravičilo dolžan – in to svojim otrokom ter javnosti, ker nisem znal bolje opraviti svojega mandata predsednika Komisije za preprečevanje korupcije v družbi, ki je politično, vrednostno in pravno izpraznjena ter sprta. Nisem pa dolžan opravičila posameznim politikom in njihovim civilnodružbenim podpornikom.

Naj zaključim s starim angleškim pregovorom: *“Če dejstva govorijo proti tebi, se sklicuj na pravo; če pravo govori proti tebi, se sklicuj na dejstva; če je oboje proti tebi, priznaj in sprejmi odgovornost.”* Žal smo Slovenci temu dodali še *“... razen, če si politik – potem se sklicuj na politično zaroto in z namenom uničenja “nasprotnika” angažiraj vse svoje somišljenike.”*

S spoštovanjem,

Goran Klemenčič
Predsednik Komisije za preprečevanje korupcije